

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 12 września 2024 r.

Pozycja 199

POSTANOWIENIE

z dnia 6 grudnia 2023 r.

Sygn. akt Ts 77/22

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Krystyna Pawłowicz,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej M.J. o zbadanie zgodności:

- 1) art. 15zszs¹ ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. poz. 374, ze zm.) z art. 45 ust. 1 oraz z art. 45 ust. 1 w związku z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,
- 2) art. 44 ust. 2 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393) „w zakresie w jakim przyjmuje się, że stanowi on delegację do stosowania w toku wskazanego w nim postępowania przepisów Ustawy Kodeks Postępowania Cywilnego (Dz. U. 1964 Nr 43 poz. 296) oraz Ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. 2005 Nr 167 poz. 1398)” z art. 45 ust. 1, z art. 45 ust. 1 w związku z art. 7 oraz z art. 79 ust. 1 w związku z art. 7 Konstytucji,
- 3) art. 244 § 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2022 r. poz. 1805, ze zm.) z art. 45 ust. 1 w związku z art. 2 oraz art. 7, z art. 2 i art. 7 Konstytucji,
- 4) art. 15 ust. 3 ustawy z dnia 8 lipca 2005 r. o Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa (Dz. U. z 2016 r. poz. 1313, ze zm.) z art. 45 ust. 1 w związku z art. 2 oraz art. 7, z art. 2 i art. 7 Konstytucji,
- 5) art. 33 ust. 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2016 r. o Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2022 r. poz. 2100) z art. 45 ust. 1 w związku z art. 2 oraz art. 7, z art. 2 i art. 7 Konstytucji,
- 6) art. 77 § 1 i 9 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 2062, ze zm.) z art. 10 ust. 2, art. 10 ust. 2 w związku z art. 45 ust. 1, art. 45 ust. 1, art. 45 ust. 1 w związku z art. 2, art. 45 ust. 1 w związku z art. 10 ust. 2, art. 45 ust. 1 w związku z art. 144 ust. 3 pkt 17 Konstytucji,

p o s t a n a w i a:

odmówić nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej.

UZASADNIENIE

1. W skardze konstytucyjnej, wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 4 kwietnia 2022 r. (data nadania), M.J. (dalej: skarżący) – reprezentowany przez pełnomocnika z urzędu – wystąpił z żądaniem przytoczonym w komparycji niniejszego postanowienia.

2. Skarga została wniesiona w związku z następującym stanem faktycznym:

Wyrokiem z 21 listopada 2018 r. (sygn. akt [...]) Sąd Okręgowy w K. – procedujący w składzie delegowanego sędziego sądu rejonowego – oddalił powództwo skarżącego przeciwko Skarbowi Państwa – Prezesowi Sądu Okręgowego w K. o zapłatę.

Apelacja skarżącego od powyższego orzeczenia została oddalona wyrokiem Sądu Apelacyjnego w K. z 25 stycznia 2022 r. (sygn. akt [...]), procedującego w składzie jednoosobowym.

3. Zdaniem skarżącego kwestionowane przepisy naruszają powołane normy konstytucyjne przez niezagwarantowanie jednostce rzetelnej procedury sądowej.

4. Zarządzeniem Prezesa Trybunału Konstytucyjnego z 2 czerwca 2022 r. (którego odpis został doręczony pełnomocnikowi skarżącego 15 czerwca 2022 r.) skarżący został wezwany do usunięcia braku formalnego skargi konstytucyjnej przez poinformowanie, czy od wskazanego w skardze konstytucyjnej ostatecznego orzeczenia został wniesiony nadzwyczajny środek zaskarżenia.

W sporządzonym przez pełnomocnika oraz wniesionym do Trybunału 20 czerwca 2022 r. (data nadania) piśmie procesowym skarżący poinformował, że nie wniósł nadzwyczajnego środka zaskarżenia.

5. Zarządzeniem sędziego Trybunału Konstytucyjnego z 17 listopada 2022 r. (którego odpis został doręczony pełnomocnikowi skarżącego 5 grudnia 2022 r.) skarżący został wezwany do usunięcia braków formalnych skargi konstytucyjnej przez:

1) wskazanie – stosownie do art. 53 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK) – które wolności lub prawa, wywodzone przez skarżącego z:

a) art. 45 ust. 1 Konstytucji,

b) art. 45 ust. 1 w związku z art. 2 Konstytucji,

zostały naruszone przez art. 15zsz¹ ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. poz. 374, ze zm.; dalej: ustawa z 2020 r.);

2) uzasadnienie – stosownie do art. 53 ust. 1 pkt 2 u.o.t.p.TK – zarzutu niezgodności art. 15zsz¹ ust. 1 pkt 4 ustawy z 2020 r. z:

a) art. 45 ust. 1 Konstytucji,

b) art. 45 ust. 1 w związku z art. 2 Konstytucji;

3) wyjaśnienie – stosownie do art. 79 ust. 1 Konstytucji oraz art. 53 ust. 1 pkt 1 u.o.t.p.TK – w jakim zakresie podstawę wyroku Sądu Okręgowego w K. z 21 listopada 2018 r. (sygn. akt [...]) oraz wyroku Sądu Apelacyjnego w K. z 25 stycznia 2022 r. (sygn. akt [...]) stanowiły:

a) art. 44 ust. 2 u.o.t.p.TK,

b) art. 244 § 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2022 r. poz. 1805, ze zm.; dalej: k.p.c.),

c) art. 15 ust. 3 ustawy z dnia 8 lipca 2005 r. o Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa (Dz. U. z 2016 r. poz. 1313, ze zm.; dalej: ustaw o PGSP), która została uchylona 1 stycznia 2017 r.,

d) art. 33 ust. 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2016 r. o Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2022 r. poz. 2100; dalej: ustawa o PGRP);

4) po udzieleniu wyjaśnienia, o którym mowa w punkcie 3, wskazanie – stosownie do art. 53 ust. 1 pkt 2 u.o.t.p.TK – które wolności lub prawa, wywodzone przez skarżącego z:

a) przepisów:

- art. 45 ust. 1 Konstytucji,
 - art. 45 ust. 1 w związku z art. 7 Konstytucji,
 - art. 79 ust. 1 w związku z art. 7 Konstytucji,
- zostały naruszone przez art. 44 ust. 2 u.o.t.p.TK,

b) przepisów:

- art. 45 ust. 1 w związku z art. 2 oraz art. 7 Konstytucji,
 - art. 2 i art. 7 Konstytucji,
- zostały naruszone przez art. 244 § 1 k.p.c., art. 15 ust. 3 ustawy o PGSP oraz art. 33 ust. 2 ustawy o PGRP;

5) uzasadnienie – stosownie do art. 53 ust. 1 pkt 3 u.o.t.p.TK – zarzutów niezgodności:

a) art. 44 ust. 2 u.o.t.p.TK z:

- art. 45 ust. 1 Konstytucji,
- art. 45 ust. 1 w związku z art. 7 Konstytucji,
- art. 79 ust. 1 w związku z art. 7 Konstytucji,

b) art. 244 § 1 k.p.c. z:

- art. 45 ust. 1 w związku z art. 2 oraz art. 7 Konstytucji,
- art. 2 oraz art. 7 Konstytucji,

c) art. 15 ust. 3 ustawy o PGSP z:

- art. 45 ust. 1 w związku z art. 2 oraz art. 7 Konstytucji,
- art. 2 oraz art. 7 Konstytucji,

d) art. 33 ust. 2 ustawy o PGRP z:

- art. 45 ust. 1 w związku z art. 2 oraz art. 7 Konstytucji,
- art. 2 oraz art. 7 Konstytucji;

6) wskazanie, na podstawie którego przepisu – art. 77 § 1 czy art. 77 § 9 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 2062, ze zm.; dalej: p.u.s.p.) – delegowano SSR J.K-P. do orzekania w Sądzie Okręgowym w K., a w konsekwencji dookreślenie, który z tych przepisów ma związek z wyrokiem Sądu Okręgowego w K. z 21 listopada 2018 r. (sygn. akt [...]) w rozumieniu art. 79 ust. 1 Konstytucji oraz art. 53 ust. 1 pkt 1 u.o.t.p.TK;

7) po udzieleniu wyjaśnienia, o którym mowa w punkcie 6:

a) wskazanie – stosownie do art. 53 ust. 1 pkt 2 u.o.t.p.TK – które wolności lub prawa, wywodzone przez skarżącego z:

- art. 10 ust. 2 Konstytucji,
- art. 10 ust. 2 w związku z art. 45 ust. 1 Konstytucji,
- art. 45 ust. 1 Konstytucji,
- art. 45 ust. 1 w związku z art. 2 Konstytucji,
- art. 45 ust. 1 w związku z art. 10 ust. 2 Konstytucji,
- art. 45 ust. 1 w związku z art. 144 ust. 3 pkt 17 Konstytucji

zostały naruszone przez przepis p.u.s.p., który miał związek z orzeczeniem, o którym mowa w punkcie 6,

b) uzasadnienie – stosownie do art. 53 ust. 1 pkt 2 u.o.t.p.TK – zarzutu niezgodności przepisu p.u.s.p., który miał związek z orzeczeniem, o którym mowa w punkcie 6, z:

- art. 10 ust. 2 Konstytucji,
- art. 10 ust. 2 w związku z art. 45 ust. 1 Konstytucji,
- art. 45 ust. 1 Konstytucji,
- art. 45 ust. 1 w związku z art. 2 Konstytucji,
- art. 45 ust. 1 w związku z art. 10 ust. 2 Konstytucji,
- art. 45 ust. 1 w związku z art. 144 ust. 3 pkt 17 Konstytucji.

W reakcji na powyższe zarządzenie skarżący wniósł do Trybunału 12 grudnia 2022 r. (data nadania) pismo procesowe sporządzone przez jego pełnomocnika.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK) skarga konstytucyjna podlega wstępnemu rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym, podczas którego Trybunał bada, czy odpowiada ona określonym przez prawo wymogom.

Stosownie do art. 61 ust. 4 u.o.t.p.TK Trybunał odmawia nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej, jeżeli:

- nie spełnia ona wymogów określonych w ustawie i usunięcie braków nie jest możliwe (pkt 1);
- braki, o których mowa w art. 61 ust. 3 u.o.t.p.TK, nie zostały usunięte w terminie (pkt 2);
- jest ona oczywiście bezzasadna (pkt 3).

2. Przedmiotem kontroli w niniejszej sprawie uczyniono następujące przepisy:

- art. 15zsz¹ ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. poz. 374, ze zm.; dalej: ustawa z 2020 r.);
- art. 44 ust. 2 u.o.t.p.TK;
- art. 244 § 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2022 r. poz. 1805, ze zm.; dalej: k.p.c.);
- art. 15 ust. 3 ustawy z dnia 8 lipca 2005 r. o Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa (Dz. U. z 2016 r. poz. 1313, ze zm.; dalej: ustawa o PGSP);
- art. 33 ust. 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2016 r. o Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2022 r. poz. 2100; dalej: ustawa o PGRP);
- art. 77 § 1 i 9 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 2062, ze zm.; dalej: p.u.s.p.).

3. Trybunał stwierdza, że analizowana skarga konstytucyjna nie może zostać przekazana do rozpoznania merytorycznego.

4. W odniesieniu do zarzutu niekonstytucyjności art. 15zsz¹ ust. 1 pkt 4 ustawy z 2020 r. należy zauważyć, że na podstawie art. 28 pkt 2 z związku z art. 40 pkt 4 ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego, ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych, ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1860) zaskarżony przepis został uchylony 28 września 2023 r.

Odnosząc powyższe ustalenie do niniejszej sprawy, Trybunał przypomina, że w myśl art. 79 ust. 1 Konstytucji każdy, czyje konstytucyjne wolności lub prawa zostały naruszone,

ma prawo, na zasadach określonych w ustawie, wnieść skargę do Trybunału Konstytucyjnego w sprawie zgodności z Konstytucją ustawy lub innego aktu normatywnego, na podstawie którego sąd lub organ administracji publicznej orzekł ostatecznie o jego wolnościach lub prawach albo o jego obowiązkach określonych w Konstytucji. Skarżący musi wykazać zatem, że w wyniku wydania ostatecznego rozstrzygnięcia w jego sprawie doszło do faktycznego i aktualnego naruszenia konstytucyjnych wolności lub praw (zob.: postanowienia TK z: 3 lipca 2007 r., sygn. SK 4/07, OTK ZU nr 7/A/2007, poz. 83; 14 września 2009 r., sygn. SK 51/08, OTK ZU nr 8/A/2009, poz. 127; 29 listopada 2010 r., sygn. SK 37/08, OTK ZU nr 9/A/2010, poz. 119; 29 marca 2012 r., sygn. Ts 327/11, OTK ZU nr 2/B/2012, poz. 247 oraz 18 maja 2016 r., sygn. Ts 150/15, OTK ZU B/2016, poz. 392; zob. także: Z. Czeszejko-Sochacki, *Skarga konstytucyjna w prawie polskim*, „Przegląd Sejmowy” nr 1/1998, s. 35 i 41; *idem*, *Formy naruszenia konstytucyjnych wolności lub praw*, [w:] *Skarga konstytucyjna*, red. J. Trzcíński, Warszawa 2000, s. 79-81; W. Wróbel, *Skarga konstytucyjna – problemy do rozwiązania*, [w:] *Księga XX-lecia orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego*, red. M. Zubik, Warszawa 2006, s. 67).

Trybunał Konstytucyjny uznaje, że wskazane przez skarżącego naruszenie nie ma już charakteru aktualnego. Skarżący upatruje naruszenia swoich konstytucyjnych wolności i praw w regulacji szczególnej o charakterze tymczasowym, zgodnie z którą w okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii związanego z pandemią COVID-19 wieloosobowe składy sądów orzekających w reżimie procedury cywilnej zostały zmienione na jednoosobowe. Aktualność naruszenia konstytucyjnych praw lub wolności oznacza, że podmiot wnoszący skargę konstytucyjną musi mieć interes prawny w merytorycznym rozstrzygnięciu skargi, tymczasem w sprawie skarżącego istnienie tego interesu – wobec działań legislacyjnych – wygasło.

Ponadto skarżący nie wykonał punktów 1 i 2 zarządzenia sędziego Trybunału w przedmiocie braków formalnych, poprzestając na ogólnikowych sformułowaniach, w istocie powtarzających odpowiedni fragment w uzasadnieniu skargi konstytucyjnej (por. k. 5-8 i k. 83-85).

Wyklucza to tym samym przekazanie skargi konstytucyjnej we wskazanym zakresie do merytorycznego rozpoznania i stanowi o konieczności odmowy nadania jej dalszego biegu w odniesieniu do art. 15zszs¹ ust. 1 pkt 4 ustawy z 2020 r. na podstawie art. 61 ust. 4 pkt 1 i 2 u.o.t.p.TK; *nota bene* w postępowaniu merytorycznym rozpoznanie skargi zakończyłoby się umorzeniem postępowania na podstawie art. 59 ust. 1 pkt 2 i 4 u.o.t.p.TK (por. np. postanowienia TK z 20 lipca 2004 r., sygn. SK 31/03, OTK ZU nr 7/A/2004, poz. 78 oraz 10 lipca 2018 r., sygn. SK 5/17, OTK ZU A/2018, poz. 46).

5. Odnosnie do zarzutów niekonstytucyjności art. 44 ust. 2 u.o.t.p.TK, art. 244 § 1 k.p.c., art. 15 ust. 3 ustawy o PGSP oraz art. 33 ust. 2 ustawy o PGRP skarżący nie wykonał punktu 3 zarządzenia sędziego Trybunału, tj. w ogóle nie wyjaśnił, w jakim zakresie wskazane przepisy były podstawą wydanych w jego sprawie: wyroku Sądu Okręgowego w K. z 21 listopada 2018 r. (sygn. akt [...]) oraz wyroku Sądu Apelacyjnego w K. z 25 stycznia 2022 r. (sygn. akt [...]). Trybunał zwraca nadto uwagę, że wymienione orzeczenia zostały wydane w następstwie powództwa skarżącego o zapłatę odszkodowania za czynności procesowe podjęte w innej sprawie skarżącego, zaś kwestionowane przepisy dotyczą odpowiednio: instytucji tzw. prawa ubogich w postępowaniu przed Trybunałem Konstytucyjnym (art. 44 ust. 2 u.o.t.p.TK), mocy dowodowej dokumentów urzędowych w postępowaniu cywilnym (art. 244 § 1 k.p.c.), legitymacji służbowej Prezesa, Wiceprezesa i radcy Prokuraturii Generalnej (art. 15 ust. 3 ustawy o PGSP oraz art. 33 ust. 2 ustawy o PGRP).

W tym miejscu należy wyjaśnić skarżącemu, że z uwagi na jednoznaczne brzmienie art. 79 ust. 1 Konstytucji, a także wymagania sformułowane w art. 53 ust. 1 u.o.t.p.TK, aby

uznać skargę konstytucyjną za dopuszczalną, musi występować ścisła relacja (związek) pomiędzy treścią orzeczenia, zaskarżonym przepisem aktu normatywnego a postawionym zarzutem niezgodności tego przepisu z określoną normą konstytucyjną (por. np. postanowienie TK z 3 grudnia 2020 r., sygn. Ts 116/18, OTK ZU B/2021, poz. 78). W analizowanej sprawie – z uwagi na powyższe – tego typu relacja nie zachodzi. Ponadto skarżący zarówno w uzasadnieniu skargi (k. 8-10 i 15-18), jak i w piśmie procesowym (k. 85-88 i 92-93), przedstawił wywody, które w ogóle nie odpowiadają wymogom z art. 53 ust. 1 pkt 3 u.o.t.p.TK, tylko – abstrahując już od tego, że nie zostały poparte żadnymi dowodami – noszą cechy skargi na stosowanie prawa, która jest poza kognicją polskiego sądu konstytucyjnego; stanowi to też niewykonanie punktów 4 i 5 zarządzenia sędziego Trybunału.

Powyższe przekłada się na odmowę nadania dalszego biegu skardze w zakresie dotyczącym art. 44 ust. 2 u.o.t.p.TK, art. 244 § 1 k.p.c., art. 15 ust. 3 ustawy o PGSP oraz art. 33 ust. 2 ustawy o PGRP na podstawie art. 61 ust. 4 pkt 1 i 2 u.o.t.p.TK.

6. Co do zarzutu niekonstytucyjności art. 77 § 1 i 9 p.u.s.p. należy zauważyć, że skarżący podał w piśmie procesowym, iż delegacja do Sądu Okręgowego w K. sędziego sądu rejonowego orzekającego w sprawie skarżącego nastąpiła na podstawie art. 77 § 1 pkt 1 p.u.s.p. (k. 83). Z tego powodu należy odmówić nadania dalszego biegu skardze w zakresie art. 77 § 9 p.u.s.p. (art. 61 ust. 4 pkt 1 u.o.t.p.TK), albowiem przepis ten nie ma związku ze sprawą skarżącego.

Przechodząc natomiast do art. 77 § 1 pkt 1 p.u.s.p. Trybunał przypomina, że tożsamy zarzut był już przedmiotem oceny sądowokonstytucyjnej. W wyroku pełnego składu z 15 stycznia 2009 r., sygn. K 45/07 (OTK ZU nr 1/A/2009, poz. 3) Trybunał Konstytucyjny orzekł m.in., że art. 77 § 1 pkt 1 p.u.s.p. jest zgodny z art. 10 ust. 1, art. 45 ust. 1 i art. 173 Konstytucji oraz nie jest niezgodny z art. 180 ust. 2 Konstytucji. Przepis ten miał wprawdzie wówczas inne brzmienie, stanowił bowiem, że „Minister Sprawiedliwości może delegować sędziego, za jego zgodą, do pełnienia obowiązków sędziego lub czynności administracyjnych (...) w innym sądzie (...) na czas określony, nie dłuższy niż dwa lata, albo na czas nieokreślony” (w dniu wniesienia skargi konstytucyjnej, jak i obecnie art. 77 § 1 pkt 1 p.u.s.p. stanowi, że „Minister Sprawiedliwości może delegować sędziego, za jego zgodą, do pełnienia obowiązków sędziego lub czynności administracyjnych (...) w innym sądzie równorzędnym lub niższym, a w szczególnie uzasadnionych wypadkach także w sądzie wyższym, mając na względzie racjonalne wykorzystanie kadr sądownictwa powszechnego oraz potrzeby wynikające z obciążenia zadaniami poszczególnych sądów (...) na czas określony, nie dłuższy niż 2 lata, albo na czas nieokreślony”), jednak różnice w jego treści nie mają relewantnego znaczenia (tak postanowienie TK z 14 grudnia 2022 r., sygn. SK 32/21, OTK ZU A/2023, poz. 7). Problem konstytucyjny, o którym orzekł Trybunał w wyroku o sygn. K 45/07, oraz problem podniesiony przez skarżącego w niniejszej sprawie, są tożsame. Dotyczą bowiem dopuszczalności upoważnienia w ustawie Ministra Sprawiedliwości do delegowania sędziego do wykonywania obowiązków w innym sądzie aniżeli wskazany w prezydenckim akcie powołania. Trybunał Konstytucyjny, orzekając wówczas w sprawie z wniosku Krajowej Rady Sądownictwa, uznał, że „delegowanie sędziego do orzekania w innym sądzie nie stanowi naruszenia konstytucyjnego prawa do sądu. Mimo, że sędzia delegowany orzeka jako sędzia spoza właściwości danego sądu, nie znaczy to, że jest to sędzia zawisły. Sam fakt, że został delegowany do sprawowania wymiaru sprawiedliwości w innym sądzie przez organ władzy wykonawczej nie decyduje jeszcze o tym, że sędzia taki nie będzie niezawisły. Fakt delegowania sędziego nie przekreśla *eo ipso* przymiotu niezależności sędziego”.

Powyższe aktualizowało konieczność rozważenia, czy w niniejszej sprawie nie zachodzi ujemna przesłanka procesowa wynikająca z zasady *ne bis in idem*, implikująca koniecz-

ność odmowy nadania dalszego biegu na etapie rozpoznania wstępnego, a umorzenia postępowania ze względu na zbędność wydania wyroku na etapie rozpoznania merytorycznego.

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Trybunału Konstytucyjnego, w sytuacjach gdy zaskarżony przepis był już wcześniej przedmiotem rozstrzygnięcia Trybunału oraz gdy postępowanie zostało zainicjowane przez ten sam podmiot, zachodzi niedopuszczalność wydania orzeczenia ze względu na powagę rzeczy osądzonej (zob. np. postanowienie z 18 lipca 2011 r., sygn. SK 5/11, OTK ZU nr 6/A/2011, poz. 66). Jeżeli natomiast ten sam przepis został już wcześniej zakwestionowany przez inny podmiot w oparciu o te same zarzuty niezgodności z Konstytucją (a zatem w sytuacji wyłącznie tożsamości przedmiotowej), znajduje zastosowanie zasada *ne bis in idem*, czyli zakaz ponownego orzekania o tym samym (w tej samej sprawie). Jak przyjmuje Trybunał Konstytucyjny, brak podstaw do przyjęcia powagi rzeczy osądzonej nie oznacza, że uprzednie rozpoznanie sprawy zgodności z Konstytucją określonego przepisu prawnego z punktu widzenia tych samych zarzutów może być uznane za prawnie obojętne. Instytucją wykształconą w orzecznictwie TK i doktrynie prawnej, w celu zapewnienia stabilizacji sytuacji powstałych w wyniku orzeczenia ostatecznego jako formalnie prawomocnego, jest zasada *ne bis in idem* (zob. np. postanowienia TK z: 11 grudnia 2019 r., sygn. SK 11/19, OTK ZU A/2019, poz. 72 oraz 15 grudnia 2020 r., sygn. SK 80/19, OTK ZU A/2020, poz. 72). Zastosowanie zasady *ne bis in idem* jest uzasadnione, gdy istnieje wcześniejsze orzeczenie o zgodności badanego przepisu ze wskazanym wzorcem kontroli lub jeżeli Trybunał uznał wskazany wzorzec za nieadekwatny do badania danego przedmiotu kontroli, czyli w sytuacjach gdy przedmiot badania pozostaje nadal w systemie prawa. Istotne znaczenie dla stwierdzenia, czy w sprawie aktualizuje się zakaz wynikający z zasady *ne bis in idem*, ma przy tym treść podniesionego zarzutu. Trybunał Konstytucyjny, co do zasady, przyjmuje, że zaistnienie przesłanki *ne bis in idem* powoduje konieczność umorzenia postępowania z uwagi na zbędność wydania wyroku (art. 59 ust. 1 pkt 3 u.o.t.p.TK).

W ocenie Trybunału w niniejszej sprawie, w zakresie dotyczącym zarzutu niekonstytucyjności art. 77 § 1 pkt 1 p.u.s.p., niewątpliwie mamy do czynienia z tożsamością przedmiotową analizowanej skargi konstytucyjnej oraz wniosku Krajowej Rady Sądownictwa rozstrzygniętego wyrokiem o sygn. K 45/07. Tożsama jest bowiem istota problemu konstytucyjnego podniesionego w obu sprawach, a ustalenia Trybunału poczynione na gruncie sprawy o sygn. K 45/07 zachowują aktualność w odniesieniu do zarzutów sformułowanych przez skarżącego. Skarżący w szczególności nie przedstawił żadnych nowych argumentów, które mogłyby świadczyć o niezgodności art. 77 § 1 pkt 1 p.u.s.p. z art. 45 ust. 1 Konstytucji, a których Trybunał nie rozpatrzył w sprawie o sygn. K 45/07. Tylko w takiej sytuacji bowiem Trybunał mógłby dokonać ponownej kontroli zakwestionowanego przepisu. Trybunał zwraca także uwagę, że analizowana skarga w ogóle nie odnosi się do ustaleń Trybunału dokonanych w powołanym wyroku, a przedstawiona w niej argumentacja w istocie je ignoruje (*nota bene* jest to także niewykonanie punktu 7 zarządzenia sędziego Trybunału). Trybunał przypomina w związku z tym, że jego wyroki, zgodnie z art. 190 ust. 1 Konstytucji, mają moc powszechnie obowiązującą i są ostateczne.

Ponadto Trybunał ustalił z urzędu, że ten sam skarżący składał już skargi konstytucyjne, w których zakwestionował zgodność art. 77 § 1 pkt 1 p.u.s.p. z wzorcami tożsamymi z powołanymi w niniejszej sprawie. Trybunał konsekwentnie umarza postępowania w tych sprawach z uwagi na niedopuszczalność i zbędność wydania wyroku (zob. postanowienia z: 11 marca 2021 r., sygn. SK 60/20, OTK ZU A/2021, poz. 15; 28 czerwca 2022 r., sygn. SK 85/19, OTK ZU A/2022, poz. 49 oraz 14 grudnia 2022 r., sygn. SK 32/21). Argumentacja Trybunału zawarta w niniejszym uzasadnieniu jest zbieżna z uzasadnieniami powołanych postanowień.

Z tego też powodu należało odmówić nadania dalszego biegu skardze w zakresie dotyczącym art. 77 § 1 pkt 1 p.u.s.p. na podstawie art. 61 ust. 4 pkt 2 i 3 u.o.t.p.TK.

W tym stanie rzeczy postanowiono jak w sentencji.

POUCZENIE

Na podstawie art. 61 ust. 5 u.o.t.p.TK skarżącemu przysługuje prawo do wniesienia zażalenia na niniejsze postanowienie w terminie siedmiu dni od daty jego doręczenia.